

Salmisaarenranta 7 I
PL 132, 00181 Helsinki
puh. 02956 40500
helsinki.ho@oikeus.fi

Hovioikeus katsoi alkoholilakiin perustuvan vaatimuksen kiinteästä myyntipaikasta EU-oikeuden vastaiseksi: mietojen alkoholijuomien kotiinkuljetusta ei voida kieltää

Helsingin hovioikeus on tänään antanut tuomion ns. Alkotaxi-asiassa. Asiassa oli kysymys virolaisen yrittäjän harjoittamasta liiketoiminnasta, jossa hän myi vuonna 2009 alkoholijuomia internetissä www.alkotaxi.eu -sivustolla ja kuljetti niitä kotiin suomalaisille asiakkaille. Yrittäjä oli laiminlyönyt valmiste- ja juomapakkausverojen maksamisen eikä hänellä ollut alkoholilain tarkoittamaa lupaa alkoholijuomien myyntiin Suomessa.

Käräjäoikeus oli tuominnut vastaajan 8 kuukauden vankeusrangaistukseen törkeästä veropetoksesta ja alkoholirikoksesta. Hovioikeus hylkäsi syytteen alkoholirikoksesta osittain ja alensi rangaistusta 2 kuukaudella.

Vastaaja vetosi valituksessaan hovioikeudelle mm. siihen, että suomalainen juomapakkausverosäätely ja alkoholilainsäädännöstä johtuva alkoholijuomien kotiinkuljetuskielto olivat muita EU-kansalaisia syrjiviä ja näin ollen EU-oikeuden vastaisia.

Ennakkoratkaisupyyntö EU-tuomioistuimelta

Hovioikeus pyysi ennakkoratkaisun EU-tuomioistuimelta mm. siitä, onko suomalainen juomapakkausverojärjestelmä (ns. pullopanntijärjestelmä) syrjivä muiden EU-maiden elinkeinonharjoittajia kohtaan sekä siitä onko alkoholilain vähittäismyyntilupasäännöksistä seuraava niin kotimaisia kuin ulkomaisia toimijoita koskeva alkoholin kotiinkuljetuskielto tuonnin määrällinen rajoitus, jota ei voi oikeuttaa esimerkiksi kansanterveydellisillä syillä.

EU-tuomioistuin katsoi, ettei suomalainen juomapakkausverojärjestelmä ole EU-oikeuden vastainen. Sen sijaan EU-tuomioistuin katsoi, että vaatimusta vähittäismyyntiluvasta voidaan pitää tuonnin määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaavana toimenpiteenä.

EU-tuomioistuin jätti kansallisen tuomioistuimen arvioitavaksi mm. sen voidaanko mietojen alkoholijuomien vähittäismyyntilupavaatimus kuitenkin oikeuttaa esimerkiksi kansanterveyden suojelemiseksi. Hovioikeuden arvioitavaksi jäi myös se, onko Alkon vähittäismyyntimonopoli järjestetty siten, ettei se vääristä jäsenvaltioiden välistä kilpailua sekä se, onko viinitiloille myönnetty oikeus myydä tuottamiaan viinejä niiden tuotantopaikalla tulkittava kotimaisen tuotannon suojelemiseksi.

Alkon monopoli ei ole EU-oikeuden vastainen

Vastaaja oli tuonut Suomeen Alkon yksinmyyntioikeuden piiriin kuuluvia alkoholijuomia sekä muita miedompia alkoholijuomia, joiden myyntiin on muillakin toimijoilla mahdollisuus saada vähittäismyyntilupa tietyin edellytyksin.

Hovioikeus katsoi, ettei Alkon monopoli ole EU-oikeuden vastainen ja näin ollen vastaaja oli toiminnallaan rikkonut alkoholilain säännöksiä tuodessaan maahan sellaisia alkoholijuomia, joita voidaan myydä vain Alkossa. Ns. väkevien alkoholijuomien vähittäismyyntikielto on luonnollinen seuraus Alkon monopolista, eikä tällaisella monopolilla ole unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössäkään katsottu olevan unionin sisäistä kauppaa rajoittavia vaikutuksia. Hovioikeus katsoi Alkon monopolin olevan lisäksi järjestetty niin, ettei se suosi tavaroiden hankinnassa tai myynnissä kotimaisia toimijoita.

Hovioikeus katsoi, ettei Suomessa tietyin ehdoin sallittu viinien tilamyynti syrji muita EU-toimijoita, eikä vastaaja voinut oikeuttaa viinien maahantuontia tällä perusteella. Vastaaja oli siten rikkonut alkoholilain säännöksiä myös tuodessaan maahan ja kuljettaessaan kotiin viinejä.

Alkoholilain lupajärjestelmä ja mietojen alkoholijuomien kotiinkuljetus

Mietojen alkoholijuomien osalta hovioikeus katsoi, että mm. myyntiin liittyvä valvonta voidaan toteuttaa muullakin tehokkaalla ja vähemmän unionin sisäistä kauppaa rajoittavalla tavalla kuin rajoittamalla mietojen alkoholijuomien myynti vain Suomessa sijaitsevaan kiinteään myyntipaikkaan. Hovioikeuden lopputulos oli se, että alkoholilain tulkittiin sisältävän EU-oikeuden vastaisia säännöksiä eikä vastaajaa näin ollen voitu tuomita rangaistukseen mietojen alkoholijuomien maahantuonnista ja kotiin kuljettamisesta suomalaisille kuluttajille.

Törkeän veropetoksen osalta hovioikeus ei muuttanut käräjäoikeuden ratkaisua. Vastaajan katsottiin olleen joka tapauksessa velvollinen maksamaan valmiste- ja juomapakkausverot Suomeen. EU-oikeudessa hyväksytyn kulutusmaaperiaatteen mukaisesti valmisteverot on maksettava kulutusmaahan. Ainoana poikkeuksena tästä on ns. matkustajatuonti, jossa kuluttaja kuljettaa alkoholijuomat Suomeen henkilökohtaisesti.

Asian ratkaisivat hovioikeudenneuvokset Marjatta Möller, Åsa Nordlund ja Caritha Aspelin. Lisätietoja antavat hovioikeudenneuvos Åsa Nordlund (puh. 02956 40559) ja asian valmistelija, hovioikeuden esittelijä Hanna Laine (puh. 02956 40507, hanna.laine@oikeus.fi).

Tuomio asiassa R 12/2908 on tilattavissa hovioikeuden kirjaamosta puh. 02956 40789, sähköpostiosoite helsinki.ho@oikeus.fi.

Julkaisuvapaa heti.